

ENLS esitleb

Max Filke Missa in honorem St. Caroli Boromaei

Tallinna Metodisti kirikus
30. mail 2015. a kell 19.00

Vaimulik laul

Veni sancte spiritus

Miina Härma
/1864–1941/

Lauliku lapsepõli /Eesti
rahvaluule/

Mary Lightfoot
/1952/

Dona nobis pacem

Esitab naiskoor Vanaemad
dirigent Silvia Mellik
klaveril Mare Altroff

Hans Nyberg
/1945/

Ave Maria

Gabriel Fauré
/1845–1924/

Messe basse
V Agnus Dei

Mart Siimer
/1967/

Jäagu minu rahval rahu
/sõnad: Mart Siimer
piibliteksti järgi/

solist Anne Karro

Esitab naiskoor Virvik
dirigent Olev Oja
klaveril Anneli Metsik

Alo Ritsing
/1936/

Ave Maria

Cyrellus Kreek
/1889–1962/

Õnnis on inimene
Taaveti laul nr 104

**Esitab Eesti Rahvusraamatukogu Naiskoor
dirigent Anneli Surva**

Gabriel Fauré
/1845–1924/

Requiem
Libera me

solist Linda Kardna

Jacques Arcadelt
/1507–1568/

Ave Maria

Andrew Lloyd Webber
/1948/

Requiem
Pie Jesu

solistid Kertu Ausing ja
Triin Äärismaa-Unt

**Esitab Tallinna Ülikooli Vilistlasnaiskoor Helia
dirigent Linda Kardna
klaveril Auri Niilo**

Ko Matsushita
/1962/

Ave Maria

Vic Nees
/1936–2013/

Anima nostra sicut passer /
Meie hing on otsekui lind /
Ps. 124, 7/
tsüklist "Emmanuel"

Aare Kruusimäe
/1972/

Palve /Doris Kareva/
tsüklilist "3 laulu naiskoorile"

Esitab naiskoor Carmina
dirigent Margit Võsa

Healey Willan
/1880–1968/

Prelude on Deo gratias

Esitab Piret Aidulo oreil

Max Filke
/1855–1911/

Missa in honorem St. Caroli
Boromaei Op. 80

Kyrie

Gloria

Credo

Sanctus

Benedictus

Agnus Dei

Esitavad ühendnaiskoorid
dirigent Margit Võsa
oreil Piret Aidulo

Osalevad koorid:

TLÜ naiskoori vilistlaskoor Helia – Linda Kardna
Nõmme Õpetajate Naiskoor – Kadi Härma, Lilian Reinmets
Naiskoor Vanaemad – Silvia Mellik, Reet Ratassepp
Avinurme naiskoor – Maris Laht
Salme Kultuurikeskuse naiskoor Ilo – Anneli Surva, Irene Schiffrin
Võru naiskoor Tempera – Signe Rõõmus
Rahvusraamatukogu naiskoor – Anneli Surva, Mikk Dede
Saaremaa naiskoor Piret – Marika Mets
Põlva naiskoor Mai – Saidi Tammeorg
Haapsalu naiskoor Kaasike – Sirje Kaasik
Vasalemma naiskoor Amica – Marita Kisel
Nõmme kultuurikeskuse neidudekoor Kevad – Elviira Maasalu
Naiskoor Virvik – Olev Oja
Naiskoor Carmina – Margit Võsa

Kontserdi kunstiline juht

Margit Võsa

Missa in honorem St. Caroli Boromaei

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Issand halasta.
Kristus halasta.
Issand halasta.

Gloria in excelsis Deo.
Et in terra pax hominibus
bonae voluntatis.
Laudamus te.
Benedicimus te.
Adoramus te.
Glorificamus te.
Gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex caelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite
lesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei,
Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem
nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.

Quoniam tu solus sanctus.
Tu solus Dominus.
Tu solus Altissimus,
lesu Christe.
Cum Sancto Spiritu,
in gloria Dei Patris. Amen.

Au olgu Jumalale kõrges
ja rahu maa peal
hea tahtega inimestele.
Me kiidame Sind,
me ülistame Sind,
me kummardame Sind,
me austame Sind,
me täname Sind
Sinu suure au pärast,
Issand Jumal, taevane Kuningas,
kõigeväeline Jumal Isa;
Issand ainusündinud Poeg,
Jeesus Kristus.
Issand Jumal, Jumala Tall,
Isa Poeg,
kes Sa maailma patud ära
kannad,
halasta meie peale,
kes Sa maailma patud ära
kannad,
võta kuulda meie palveid,
kes Sa istud Isa paremal käel,
halasta meie peale.
Sest ainult Sina oled Püha,
ainult Sina oled Issand,
ainult Sina oled Kõrgeim,
Jeesus Kristus,
koos Püha Vaimuga,
Jumala Isa kirkuses. Aamen.

Credo in unum Deum,
Patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,
visibilium omnium,
et invisibilium.
Et in unum Dominum
Iesum Christum,
Filium Dei unigenitum.
Et ex Patre natum
ante omnia saecula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero.
Genitum, non factum,
consubstantialem Patri:
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines,
et propter nostram salutem
descendit de caelis.
Et incarnatus est
de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine:
Et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis:
sub Pontio Pilato
passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die,
secundum Scripturas.
Et ascendit in caelum:
sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est
cum gloria, iudicare
vivos et mortuos:
cuius regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum,
Dominum, et vivificantem:
qui ex Patre filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio

Mina usun ainsasse Jumalasse,
Kõigeväelisesse Isasse,
taeva ja maa,
kõige nähtava
ja nähtamatu Loojasse.
Ja ainsasse Issandasse,
Jeesusesse Kristusesse,
Jumala ainusündinud Pojasse,
kes enne aegade algust
Isast on sündinud.
Jumal Jumalast, valgus
valgusest,
tõeline Jumal tõelisest Jumalast.
Sündinud, mitte loodud,
olemuselt üks oma Isaga,
kelle läbi kõik on loodud.
Meie, inimeste pärast
ja meie õndsuseks
on ta taevast tulnud,
Püha Vaimu läbi
Neitsist Maarjast
lihaks saanud
ja on saanud inimeseks.
Kes meie eest on risti löödud
Pontius Pilatuse ajal,
kannatanud ja maetud.
Kolmandal päeval surruist üles
tõusnud,
nagu ütlevad pühad kirjad,
taevasse läinud,
istub Isa paremal käel
ja tuleb taas
oma kirkuses, kohut mõistma
elavate ja surnute üle, ning
Tema riigil ei ole lõppu.
Mina usun Pühasse Vaimusse,
Issandasse, kes elu annab,

simul adoratur, et
conglorificatur:
qui locutus est per Prophetas.
Et unam sanctam catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et expecto resurrectionem
mortuorum.
Et vitam venturi saeculi.
Amen.

Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra
gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit
in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi:
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi:
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi:
dona nobis pacem.

kes Isast ja Pojast lähtub,
keda koos Isa ja Pojaga
kummardatakse ja austatakse,
ning kes on kõnelnud
prohvetite suu läbi.
Mina usun ühtainsat, püha,
üleilmset
ja apostellikku Kirikut,
tunnistan ühtainsat ristimist
pattude andeksandmiseks,
ootan surnute ülestõusmist
ja igavest elu tulevasel ajastul.
Aamen.

Püha, Püha, Püha
on Issand, taevavägede Jumal.
Taevas ja maa on täis
Sinu kirkust,
hoosianna kõrges.
Kiidetud olgu, kes tuleb
Issanda nimel,
hoosianna kõrges.

Jumala Tall, kes Sa maailma
patud ära kannad,
halasta meie peale.
Jumala Tall, kes Sa maailma
patud ära kannad,
halasta meie peale.
Jumala Tall, kes Sa maailma
patud ära kannad,
anna meile oma rahu.

Max Filke, saksa kirikumuusik ja helilooja, sündis 5. oktoobril 1855 Tšehhi piiri äärses Ülem-Sileesia linnakeses Leobschützis (praegu Poola Głubczyce) õpetaja ja organisti Benjamin Filke pojana. Tema ema Amalie oli samuti õpetaja tütar. Filke vanaisa tegutses kunstikooli õpetajana Ülem-Sileesias ja õpetajaid leidis Filke suguseltsis teisigi.

Märkimisväärse osa oma muusikalisest talendist päris Max Filke isalt, kes õpetas talle viiulit, orelit ja klaverit. Maxi vanemad surid varakult ja pärast seda, aastal 1864, sattus poiss õppima Breslau Matthiase gümnaasiumisse. Andekast poisist sai õige pea tema muusikaõpetaja Moritz Brosigi lemmikõpilane.

Max Filke alustas oma muusikalist karjääri Breslau (praegune Wrocław) toomkiriku koorilauljana, seejärel jätkas ta õpinguid Regensburgi kirikumuusikakoolis. Aastatel 1878–1879 töötas Max Filke Duderstadtis kantorina. Pärast muusikaõpinguid Leipzigi konservatooriumis töötas ta aastail 1881–1890 Straubingis koorijuhina ning püha Jaakobi koguduse ja linna muusikajuhina. Seejärel asus ta Kölni, kus töötas lühikest aega meeskoori Liederkranz koormeistrina. 1891. aastal sai ta Breslau toomkiriku kapellmeistriks ja vaimuliku seminari lauluõpetajaks. 1893 lisandus ka õpetajatöö Breslau vaimuliku muusika kõrgkoolis.

1899. aastal omistati Max Filkele kuningliku muusikajuhhi tiitel ja veidi enne tema surma 1911. aastal – pärast aastast võitlust kehva tervisega – nimetati ta koguni professoriks. Straubingis kohtas Max Filke oma tulevast abikaasat, laulja Maria Schlabsi. Nende abielu jäi lastetuks. Max Filke suri 8. oktoobril 1911.

Valgustusajastu ideed põhjustasid 19. sajandi alguses ka kirikuelus ajaloolisi reforme, mis jäid kogu selle ajastu kirikumuusikat kestvalt mõjutama. Asuti kujundama n-ö ideaalset muusikastiili, mis eristuks selgelt toonase perioodi ilmalikust ooperimuusikast. Tekkis katoliiklik muusikaline liikumine cecilianism (Cecilia on kõigi muusikute kaitsepühak), mille tulemusel loodi 1. septembril 1868 saksakeelsete riikide Cecilia Selts (ACV). Ühenduse asutaja oli Walderbachist pärit Franz Xaver Witt. Witti ärgitusel ja Franz Xaver Haberli juhatusel loodi 1. novembril 1874 Regensburgis kiriklik muusikakool. Just selles Witti loodud kirikumuusikakoolis alustas oma muusikaõpinguid ka Max Filke –

Regensburgi vanas kabelis muusikajuht Franz Xaver Haberli ja kanoonik Michael Halleri käe all.

Breslau vaimuliku muusika kõrgkooli õpetajana töötades vahendas Max Filke ka ise Regensburgi koolkonna traditsioone ja tema muusika kajastas uut silmapaistvat suunda, mida viis edasi Breslau koolkond. Max Filke lõi oma muusika kirikule: missad, reekviemid, litaaniad jms, kuid selle hulgas on palju ka lihtsamaid kooriteoseid. Nii tollased kui tänased muusikakriitikud rõhutavad tema oskust siduda oma talenti efektiivsusega, seepärast on suur osa tema loodust koorimuusika repertuaaris veel tänapäev. Eriliselt on välja toodud tema ülestõusmismissat G-duur ehk „Missa in honorem St. Caroli Boromaei“. Missa pakub varieeruvaid temposid, meeldivaid meloodiaid ja ka keerulisi üleminekuid, seda eriti „Credo“ osas. Vaikselt ja taevalikult algav „Sanctus“ kulmineerub ülistava halleluujaga; suurepärase kontrasti pakuvad heliridade vaheldused: „Credo“ ja „Agnus Dei“ algavad minooris, „Kyrie“, „Gloria“, „Sanctus“ ja „Benedictus“ aga mažooris.

Max Filke loomingut kirjeldades märgitakse eriliselt tema oskust siduda koorimuusikat instrumentaalmuusikaga. Nii on see ka teoses „Missa G-duuris“.

Allikas: Wikipedia

Max Filke teose „G-duur missa St. Caroli Boromaei auks“ ettekandeid Eesti Naislaulu Seltsi naiskooride esituses nii Tallinnas kui Tartus juhatab selle muusikalise ühisprojekti algataja Margit Võsa.

Margit Võsa – Eesti Naislaulu Seltsi esinaine – töötab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias. Margit on muusikamagister, kes on lõpetanud Tallinna Riiklikus Konservatooriumis Arvo Ratasepa õpilasena koorijuhtimise eriala ja läbinud lisaõpingutena ka Peterburi Konservatooriumis assistentuurstažuuri. Margiti loomingulised otsingud oma erialal on seotud enda loodud naiskooriga Carmina, mille ainus dirigent on ta olnud alates koori loomisest 1989. aastal. Ta on olnud ka Tallinna Kammerkoori dirigent (1996–2002), lühemat aega juhatanud segakoori Sõprus ja Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemilist Naiskoori.

Eesti Naislaulu Seltsi korraldatud laulupäevadel Elvas, Viljandis, Kurgjal, Türil, Narvas ja Põlvas on Margit Võsa juhatanud naiskoore ka üldjuhina.

2014. aasta 3. mail valiti ja kinnitati Margit Vösa Eesti Naislaulu Seltsi esinaiseks. Margiti valikul on koostatud Eesti Naislaulu Seltsi 20. aastapäevaks valminud kaksik-CD, millele on jäädvustatud Eesti naiskoorimuusika parimad salvestused aastail 1994–2014.

Piret Aidulo on lõpetanud 1987 *cum laude* Tallinna konservatooriumi muusikaõpetaja-koorijuhi erialal ning 1991. a oreli erialal. 1998. a järgnes magistrikraad Eesti Muusikaakadeemiast orelil erialal, juhendajateks prof Hugo Lepnurm ning dots Tiia Järg.

P. Aidulo annab soolokontserte ja osaleb aktiivselt mitmes kammeransambelis. Ta teeb pidevalt koostööd vokaal- ja instrumentaalsolistide ja kooridega ning mängib tihti orkestrite koosseisus. Aidulo on korduvalt osalenud Tallinna, Pärnu ja Jalta orelifestivalidel ning mänginud kaasa paljudes salvestusprojektides. Ta on andnud orelil ja orelimuusika ajaloo ning kirikumuusika aineid erinevates õppeasutustes (UI KMO, EMTA). 1989. aastast on Piret Aidulo peaorganist Tallinna Kaarli kirikus, kus asub ka Eesti suurim orel (Walcker/1923), ning 2013. a märtsist osa-ajaga organist ka Tallinna toomkirikus.

ENLS tänab:

Eesti Kultuurkapital
Tallinna linn

Meeli Müller
Ivi Piibeht
Hille Lagerspetz
Margit Vissak